

XXI. PHẨM TU HỌC

Lại nữa, Khánh Hỷ! Nếu khi Bồ-tát tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa, ngày đêm siêng năng thường không lìa bỏ thì lúc ấy quyền thuộc của ma như bị tên găm vào tim, run sợ lo buồn, hoảng hốt, ngồi đứng chẳng yên.

Lại nữa, Khánh Hỷ! Nếu khi Bồ-tát tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa, ngày đêm tinh chuyên sẽ đạt đến Niết-bàn, thì lúc ấy quyền thuộc của ma đi đến chỗ của Bồ-tát, biến làm các sự việc đáng sợ, muốn làm cho thân tâm Bồ-tát khủng khiếp, kinh sợ, đủ để thối lui dần tâm Đại Bồ-đề.

Lại nữa, Khánh Hỷ! Chẳng phải các Bồ-tát tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa đều bị ác ma làm rối loạn hết cả. Nếu các Bồ-tát nào đời trước nghe Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa này không có lòng tin hiểu, hủy báng, chê bai, thì các Bồ-tát ấy khi tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa liền bị ác ma làm rối loạn.

Lại nữa, Khánh Hỷ! Nếu các Bồ-tát nghe Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, nghi ngờ do dự là có hay không có, thì các Bồ-tát này khi tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa liền bị ác ma làm rối loạn.

Lại nữa, Khánh Hỷ! Nếu các Bồ-tát xa lìa bạn lành, bị bạn ác không chế, chẳng nghe nghĩa thú sâu xa của Bát-nhã ba-la-mật-đa. Do chẳng nghe nên chẳng thấy, chẳng biết làm thế nào để tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, thì các Bồ-tát này khi tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa liền bị ác ma làm rối loạn.

Lại nữa, Khánh Hỷ! Nếu các Bồ-tát bị pháp tà không chế, khi ấy ác ma liền nghĩ: Bồ-tát này là bạn của ta, làm cho vô lượng người xả bỏ chánh pháp, làm cho nguyện của ta được viên mãn, thì các Bồ-tát này tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa liền bị ác ma làm rối loạn.

Lại nữa, Khánh Hỷ! Nếu các Bồ-tát khi nghe thuyết kinh Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, bảo với các Bồ-tát khác: “Bát-nhã ba-la-mật-đa này lý thú sâu xa, khó tin khó hiểu, như thế thì biên chép, thọ trì, đọc tụng mà làm gì? Nguồn gốc này chính ta còn chẳng thể đạt được, huống là những người trí cận phước mỏng kia”, thì các Bồ-tát này khi tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa liền bị ác ma làm rối loạn.

Lại nữa, Khánh Hỷ! Nếu các Bồ-tát khinh chê Bồ-tát khác, nói thế này: “Ta có thể an trụ hạnh chơn thật viên ly, còn các ông đều chẳng có.” Bấy giờ ác ma vui mừng hơn hờ thì các Bồ-tát này khi tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa liền bị ác ma làm rối loạn.

Lại nữa, Khánh Hỷ! Nếu khi các Bồ-tát tự ý vào tên tuổi, dòng họ và công đức tu hạnh Đầu-đà của mình, mà khinh miệt các chúng Bồ-tát tu các pháp thắng thiện khác, thường khen mình và hủy báng chê bai các vị khác. Họ thật không có các tướng hành trạng của Bất thối chuyển mà cho mình có, nên phát sanh phiền não. Khi ấy, ác ma rất vui mừng, nghĩ: Bồ-tát này làm cho cung điện và quốc độ của ta chẳng trống không, mà còn tăng thêm cảnh giới địa ngục, súc sanh, ngạ quỷ. Khi ấy ác ma giúp thần lực cho người kia, làm cho càng tăng thêm uy lực biện tài, do đó được nhiều người tin nhận lời của người kia. Nhân đó, khuyến phát đồng ác kiến như người kia. Ác kiến đồng rồi, học theo pháp tà của người kia. Học theo pháp tà rồi, phiền não thêm mạnh, vì tâm điên đảo nên phát sanh ba nghiệp, luôn nhận quả chẳng đáng ưa. Do nhân duyên này thêm nẻo ác, làm cho cung điện của ma càng thêm đông đảo. Cho nên ác ma vui mừng hơn hờ, muốn làm điều gì đều tùy ý tự tại, thì các Bồ-tát này tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa liền bị ác ma làm rối loạn.

Lại nữa, Khánh Hỷ! Nếu khi Bồ-tát cầu Thanh văn, Độc giác thừa, chê bai, gây gỗ, phỉ báng nhau thì bấy giờ ác ma nghĩ: Nay Bồ-tát này tuy xa Bồ-đề nhưng chẳng xa lắm, tuy gần nẻo ác nhưng chẳng gần lắm. Nếu khi Bồ-tát cùng với thiện nam tử v.v... trụ Bồ-tát thừa, chê bai gây gỗ, phỉ báng nhau thì khi ấy ác ma nghĩ: Hai Bồ-tát này rất xa Bồ-đề, rất gần nẻo ác. Nghĩ xong, ma rất vui mừng hơn hờ và oai lực của chúng tăng thêm, làm cho hai bên bạn bè đấu tranh luôn chẳng dứt, khiến vô lượng, vô biên hữu tình khác đều rất nhàm chán Đại thừa. Các Bồ-tát này khi tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa liền bị ma làm rối loạn.

Lại nữa, Khánh Hỷ! Nếu các Bồ-tát chưa được thọ ký Bất thối chuyển Bồ-đề, đối với các Bồ-tát đã được thọ ký Bất thối chuyển Bồ-đề sanh tâm tổn hại, đấu tranh, khinh miệt, chê bai, mắng nhiếc, phỉ báng, tùy theo các Bồ-tát này phát khởi bao nhiêu tâm niệm chẳng lợi ích thì thối lui bấy nhiêu kiếp từng tu thắng hạnh, trải qua bấy nhiêu đời xa lìa bạn lành, lại chịu bấy nhiêu đời sanh tử ràng buộc. Nếu chẳng xả bỏ tâm Đại Bồ-đề thì trở lại bấy nhiêu kiếp mặc áo giáp hoàng thệ, siêng tu thắng hạnh không lúc nào gián đoạn, rồi sau mới được bù đắp lại bấy nhiêu công đức.

Bấy giờ Khánh Hỷ bạch Phật:

- Bạch Thế Tôn! Các Bồ-tát này đã phát khởi tâm ác sanh tử tội khổ, thì cần phải luân hồi trải qua bấy nhiêu đời, hay ở nửa chừng cũng được ra khỏi? Các Bồ-tát này bị thối lui thảng hạnh thì cần phải siêng năng trải bấy nhiêu kiếp không lúc nào gián đoạn, rồi sau đó mới được bù đắp hay là ở nửa chừng có thể phục hồi lại như trước?

Phật bảo Khánh Hỷ:

- Ta vì Bồ-tát, Độc giác, Thanh văn nói cách xuất tội và phục hồi lại thiện pháp.

Khánh Hỷ nên biết! Nếu các Bồ-tát sau khi tạo tội này mà tâm không hổ thẹn, ôm ấp ác không bỏ, chẳng chịu như pháp tỏ bày sám hối, thì Ta nói: hạng người ấy ở nửa chừng không có nghĩa xuất tội khổ và phục hồi thiện pháp. Nếu các Bồ-tát sau khi tạo tội này càng sanh lòng hổ thẹn, chẳng ôm ấp tâm ác, tìm người như pháp phát lồ sám hối, nghĩ thế này: Ta nay đã được thân người vốn khó được, sao lại để cho khởi lên tội lỗi như thế, làm cho mất lợi hành lớn! Ta nên làm lợi ích cho tất cả hữu tình, sao lại làm tổn hại chúng! Ta nên cung kính tất cả hữu tình như tôi tớ thờ chủ, sao lại kiêu mạn khinh miệt, hủy nhục chúng! Ta nên nhận chịu tất cả sự đánh đập, trách mắng của tất cả hữu tình, sao lại đem lời nói và hành động tàn bạo đáp lại chúng! Ta nên hòa giải tất cả hữu tình, làm cho kính mến nhau, sao lại đưa ra lời lẽ hung ác để chống chọi chúng! Ta nên chịu đựng tất cả hữu tình dẫm đạp mãi mãi như đường sá hay như chiếc cầu, sao lại trở lại lẩn nhục chúng! Ta cầu quả vị Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, vì cứu vớt khổ lớn sanh tử cho hữu tình, làm cho đạt được Niết-bàn an vui rốt ráo, sao lại muốn đem khổ đến cho chúng? Từ nay cho đến tận đời vị lai, ta nên như si, như câm, như mù, như điếc, đối với các hữu tình không phân biệt. Giả sử có bị chém đứt đầu, chân, cánh tay, hoặc móc mắt, cắt tai, xẻo mũi, cắt lưỡi, cưa xẻ tất cả chi thể thân phần, đối với hữu tình kia, ta quyết không khởi ác. Nếu ta khởi ác thì liền thối thất tâm cầu Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác, chướng ngại cho sự cầu trí nhất thiết trí, không thể làm lợi ích an vui cho hữu tình. Nay Khánh Hỷ nên biết! Ta nói các Bồ-tát này nửa chừng có thể thoát khỏi tội và phục hồi lại thiện pháp, chẳng cần phải trải qua nhiều kiếp số như thế, chẳng bị ác ma làm rối loạn và mau chứng quả vị Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Lại nữa, Khánh Hỷ! Các chúng Bồ-tát cùng với những vị cầu Thanh văn, Độc giác thừa như thế, chẳng nên giao thiệp. Giả sử cùng giao thiệp thì chẳng nên cùng ở chung. Giả sử cùng ở chung với họ thì

chẳng nên cùng họ bàn luận, xác quyết, lựa chọn nghĩa lý, chớ nhân việc này để tâm phát sanh giận dữ, hoặc lại phát sanh lời lẽ thô ác, chướng ngại quả vị Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, cũng hư hoại vô biên pháp hạnh của Bồ-tát.

Nếu các Bồ-tát cùng thiện nam tử v.v... trụ Bồ-tát thừa cùng ở chung thì nên xem nhau như bậc Đại sư, cung kính, tôn trọng, vâng lời. Lại nghĩ: Chúng Bồ-tát kia là bạn lành chơn tịnh của chúng ta, đồng ngồi một thuyền, đồng đi một đường, đồng đến một chỗ, đồng một sự nghiệp, cùng học một thời gian, cùng học một nơi chốn và học một giáo pháp. Nếu học như thế thì không khác nhau.

Lại nghĩ: Nếu Bồ-tát kia trụ ý nghĩ xen tạp thì ta sẽ không học chung với Bồ-tát ấy. Nếu Bồ-tát kia lìa ý nghĩ xen tạp thì ta sẽ thường cùng học tập với họ. Nếu có Bồ-tát khi học như thế thì mau chúng sở cầu trí nhất thiết trí.

Bấy giờ Thiện Hiện bạch Phật:

- Bạch Thế Tôn! Nếu các Bồ-tát vì tận nên học, vì bất sanh nên học, vì viễn ly nên học, vì diệt nên học, là học trí nhất thiết trí phải không?

Phật bảo Thiện Hiện:

- Nếu các Bồ-tát khi học như thế thì chẳng phải học trí nhất thiết trí.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

- Bạch Thế Tôn! Do duyên nào, khi Bồ-tát học như thế, chẳng phải học trí nhất thiết trí?

Phật bảo Thiện Hiện:

- Ý ông thế nào? Phật chúng chơn như rất viên mãn nên gọi danh hiệu Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác. Như vậy, chơn như có thể gọi là tận cho đến diệt chẳng?

Thiện Hiện bạch:

- Bạch Thế Tôn! không! Vì sao? Vì chơn như vô tướng, không thể nói là tận cho đến diệt vậy.

Phật bảo Thiện Hiện:

- Thế nên, Bồ-tát khi học như thế chẳng phải là học trí nhất thiết trí. Nếu các Bồ-tát chẳng vì tận nên học, cho đến chẳng vì diệt nên học, thì khi học như thế là học trí nhất thiết trí, cũng là học Bát-nhã ba-la-mật-đa, cũng học Địa, Lực, Vô sở úy v.v... của Phật và vô biên Phật pháp khác.

Thiện Hiện nên biết: Nếu các Bồ-tát khi học như thế là đạt đến chỗ rốt ráo của tất cả sự học. Thiên ma, ngoại đạo chẳng thể chinh

Kinh Đại Bát-Nhã Ba-La-Mật-Đa

phục; dứt trừ các điều ác, viên mãn các điều lành. Phần ít hữu tình có thể học như thế. Thế nên Bồ-tát muốn dựa vào số hữu tình rất ít ấy thì phải siêng năng tu học phương tiện thiện xảo Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa.